

What flowers are found in tropical rain forests?

There are many different types of flowers found in tropical rain forests. Some of the most common are the Bird of Paradise flower, the Heliconia, and the Anthurium. These flowers are often brightly colored and have large, showy petals. They are also very fragrant and attract many different types of insects and birds. The flowers of the tropical rain forest are a beautiful sight and a source of many different types of medicines and foods.

Marges, stramien en structuur

Voor boeken en andere publicaties moet je eerst een overzicht van twee pagina's maken dat je vervolgens voor de hele publicatie kunt gebruiken. Zo kun je zien hoe de versopagina (linkerpagina) zich verhoudt tot de recto (rechterpagina) en hoe de balans tussen die twee is. De ervaring leert dat de binnenmarge half zo groot moet zijn als de buitenmarge, en de endermarge groter dan de bovenmarge. Deze regels zorgen voor evenwicht, terwijl het tekstdedeelte prettig in de vorm staat. Bedenk dat de blik van de ene naar de andere pagina moet gaan en dat daarom de kloof of rugmarge (de twee binnenmarges tezamen), niet te groot mag zijn.

Houd het soort materiaal in gedachten als je de marges vaststelt. Paperbacks bijvoorbeeld, hebben vaak smalle marges om het aantal pagina's (en dus de kosten) zo laag mogelijk te houden. Geïllustreerde boeken hebben vaak bredere marges. Financiële overwegingen spelen een rol voor verkoopbrochures en promotiemateriaal is vaak een groter budget, dus is er meer wilmarge mogelijk.

Het stramien laat de lay-out van kolommen, marges en de ruimte voor de hoofdtitel, bijschriften en afbeeldingen zien. Ook toont het de positie van herhaalde koppen (spreekende kopregels) en paginanummers. Deze elementen blijven meestal een aantal pagina's hetzelfde.

Natuurlijke orde Dit licht stramien van blokken laat zien hoeveel vrijheid een ongelijke lay-out geeft. Met de zes kolommen per pagina zijn allerlei vormen en formaten mogelijk, waardoor de foto's en teksten optimaal tot hun recht komen. Grotere beelden houden de aandacht van de lezer vast.

Variatie Spreads uit hetzelfde boek tonen hoe flexibel dit stramien is, met kleurblokken, foto's over een halve pagina, doorschijnende vlakken en kleurvlakken, steeds binnen de strakke kaders van het stramien.

Nadat je het overzicht van twee pagina's hebt getekend, kun je wat lay-outschetsen voorbereiden: dit kunnen kleine schetsen zijn of halfgrote afbeeldingen waarin de eerste ideeën worden getoond. Deze vroegstijge denkperiode is belangrijk in het hele proces: je noemt belangrijke beslissingen over de compositie van pagina's en de organisatie van het materiaal. Voorbereidende schetsen kun je overbrengen naar de computer, zodat je snel meerdere varianten kunt maken, gebaseerd op het stramien. De tijd die het kost om ideeën te schetsen, is oneindig veel korter dan wanneer je ontwerpen direct op het scherm probeert te creëren. De computer is maar een instrument; het kan niet voor je denken. Met schetsen kun de fantasierijke ontwerper ideeën en mogelijkheden volledig verkennen voor hij aan de productiefase begint.

Het gebruik van een stramien

Het stramien verdeelt de beschikbare tektruimte in gelijke eenheden, waardoor een algehele visuele structuur ontstaat die helpt alle elementen met elkaar te verbinden. De meest basale structuur – die vooral wordt gebruikt voor tekstmateriaal, zoals rapporten of romans – is die van één kolom met pagina. Wat betreft de breedte van de kolom, dat wil zeggen de lengte van de regels, geeft 8 tot 10 woorden of 60 tot 72 tekens per regel een optimale leesbaarheid. Voor ingewikkelde

lay-outs, waarin tekst, afbeeldingen, tabellen en bijschriften moeten worden geïntegreerd, is een verfijnder, horizontaal en verticaal stramien nodig. In een stramien met drie tot zes kolommen kunnen allerlei soorten elementen worden gebruikt. Hoe meer eenheden, hoe flexibeler je bent in het inpassen van zowel kleine stukjes kopij, zoals bijschriften, als langere stukken tekst, zoals een inleiding op een hoofdstuk of illustraties. Neem niet domweg de standaard instellingen van de computer over, maar beslis zelf over de instellingen (hele getallen voor elke kolom).

Idealiter zou een stramien ook verticale ondersteuning moeten bieden, zowel voor de structuur als voor de orde. Geef voor de continuïteit koppen, ondertitels, bijschriften en paginanummer vaste plaatsen. En tot slot: wees flexibel. Na twee of drie spreads kan het stramien te rigide lijken, dus pas het dan aan. Stramienen moeten niet beperkend werken, maar een structuur bieden waarin allerlei composities mogelijk zijn.

Vorm en functie

Denk bij het kiezen van een stramien na over de formatijstijl en de gebruiker. Als de informatie netjes kan worden verdeeld over velden, is een zigzag-vouwstelsel handig voor het tonen van de informatie in een logische volgorde. Deze slanke, harmonieuze opgevouwen brochure maakt gebruik van veel elegante witruimte en herhaling van de vorm in de foto.

ZH 006:
DOELGROEPEN, MARKT EN
CONCEPTEN, P. 24
LAY-OUTSTILEN, P. 24
TEMPO EN CONTRAST, P. 24
GROOTTE EN VORM, P. 50
TYPOGRAFISCHE
ACCENTEN EN HIERARCHIE,
P. 78

DEEL 1	BASISPRINCIPES
MODULE 2	DE COMPOSITIE
BLOK 8	COÖRDINATIE EN IDENTITEIT

In de commerciële wereld worden weinig dingen ontworpen om zelfstandig te bestaan. Neem een succesvolle bedrijfsidentiteit: het logo, jaarverslag, de reclamecampagnes en postreclame hebben dezelfde ontwerpelementen, waardoor ze bij elkaar horen. Of kijk naar een willekeurige krant: de informatie verandert elke dag, maar de krant zelf ziet er altijd hetzelfde uit. Eén blik op het rek en we weten onmiddellijk welke krant waar ligt.

WOORDENLIJST

Identiteit: één herkenbaar uiterlijk voor een product of organisatie.

Omslag: verzamelnaam voor pagina's of kartonnen bescherming op een boekdijk.

Samenhangend ontwerp: De samenhang van kleur, typografie en stijl die tot stand is gebracht op het verpakkingsmateriaal voor Bakerie drukt een duidelijke eenheid uit. Deze eenheid zorgt ervoor dat de klant het bedrijf herkent en Bakerie beschouwd als een goed georganiseerd voedselverantwoord.

Samenhang op het web: Een samenhangend ontwerp moet zich uitbreiden tot digitale platformen en zich niet beperken tot verpakking. Op deze responsive website worden afbeeldingen van hoge kwaliteit gebruikt in plaats van het wettelijke product (de stekbroden) waardoor succesvol de samenhang met het merk in stand wordt gehouden.

een sjabloon waardoor niet alleen elke kaffie op zich aantrekkelijk is, maar dat er ook voor zorgt dat het duidelijk herkenbaar is als boek van de betreffende auteur.

Identificerende kenmerken creëren

Een boekomslag is in feite een verpakking die reclame maakt voor zowel product als uitgever. Hij dient dan ook op dezelfde wijze beraderd te worden als een reclamecampagne. Elke omslag moet met de andere op de plank concurreren en al opvallen voordat de potentiële kopers weten waar het boek over gaat en waarom ze het zouden kopen. In veel boekhandels is de ruimte echter zo beperkt dat alleen de ruggen zichtbaar zijn, dus zullen uitgevers hun logo zo duidelijk mogelijk op de rug van hun boeken aanbrengen.

Het maken van zulke identificerende kenmerken is het doel van alle met elkaar concurrerende fabrikanten en organisaties, of het nu gaat om boeken, chocolade, een kunstgalerie of een digitale cd-winkel. Let hierop als je

weer eens gaat winkelen of een cultureel evenement bijwoont. Je zult zien dat veel producten die de opvallendste en best gecoördineerde identiteit hebben van de succesvolste fabrikanten en organisaties zijn. Dat is geen toeval en de ontwerper die een merk of bedrijf succesvol coördineert, kan altijd rekenen op opdrachten.

Ken de inhoud

Een concept voor een boekomslag wordt door een aantal factoren beïnvloed: of het boek fictie of non-fictie is, of het het eerste boek van de auteur is of dat hij al een schare trouwe lezers heeft, het genre waarvoor het boek behoort, het onderwerp (is het grappig, ernstig, romantisch of griezelig) en, het allerbelangrijkste, wie de doelgroep is. Goede ontwerpers zorgen dat ze de uitgever heel veel vragen stellen en dat ze het boek lezen! Je omslag moet tenslotte mensen aanspreken het boek te kopen. Penguinboeken zijn een prima voorbeeld van een langdurige gecoördineerde

Eenvoud en elegantie
Eenvoudige vormen en grote kleurvlakken zijn kenmerkend voor deze elegante ontwerpen van Carin Goldberg. De boekenreeks in de vorm van de New York School of Visual Arts haakt in op de rechtshoekige vorm van de boeken; zorgvuldig gepositioneerde lijntjes markeren de delen 1 tot en met 4 van de serie. Het streven van gekleurde blokken en sterk vermenigvuldigde tekens loopt door op de pagina's in de boeken. Bij het streven van de boeken van Kurt Vonnegut is gebruik gemaakt van kleurballen die terugkomen op de rugzijde van de boeken.

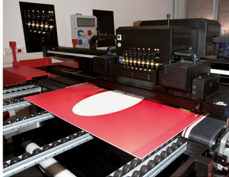
Hoe komt zo'n identiteit tot stand? Het antwoord is: met een vast ontwerp en effectieve ontwerpstrategie waarin veranderingen mogelijk zijn, maar die niettemin consistent is. Bij kranten bestaat die strategie uit strenge regels en uitgangspunten. Grote koppen bijvoorbeeld, worden in hetzelfde font gezet en altijd links uitgelijnd. De platte tekst staat in een ander font met vaste kernhoogte, interlinie en uitvulling, hoofdteksten in een vettere letter met een lossere interlinie en wisselende uitvulling. Deze regels worden nooit overtreden, maar er moet wel flexibel mee om te gaan zijn, terwijl het 'uiterlijk' behouden blijft.

De meeste auteurs schrijven meer dan één boek en uitgevers gebruiken bijna altijd vast ontwerp voor hun boekomslagen. Als een uitgever de kaffie van een bestsellerauteur wil vernieuwen, gebruikt hij een vaste strategie waarin kleur, afbeelding en titel veranderd kunnen worden, maar die de kopers wel herkennen als werk van de auteur. Misschien bestaat het vaste element uit het lettertype, de lettergrootte en de positie, maar het kan ook de stijl van de gebruikte foto's zijn (zwart-wit, kleur, abstract) of van de overige illustraties (pen en inkt, schaaftkarton, collage). Een goede ontwerper verbindt alle elementen met elkaar en creëert

DEEL 2	PRAKTIJK
MODULE 6	HET PRODUCTIEPROCES
BLOK 6	DIGITAAL DRUKKEN

De conventionele offsetdruk is al bijna een eeuw oud. Digitale printers verschenen vanaf 1990 en kunnen direct van een digitaal bestand een afdruk maken. Dit heeft nieuwe deuren geopend. Vooruitdenkende drukkers hebben alle technologie aangegrepen om hun klanten meer mogelijkheden te kunnen bieden. Digitaal drukken verschilt van traditionele offsetdruk, zowel qua snelheid als prijs en flexibiliteit, zodat nu ook veel ontwerpers en drukkerijen deze vorm gebruiken, want de wensen en beschikbare tijd van de klant veranderen snel.

75dpi op ware grootte

300dpi op ware grootte

Digitale printers reproduceren documenten via een proces van op toner gebaseerde elektrofotografie, een technologie die inherent is aan de veelvoorkomende laserprinter. Hierdoor versnelt het proces niet alleen, maar worden ook nogal wat foutmarges weggelaten.

Digitaal drukken wordt vanwege de kosten over het algemeen gebruikt voor producties van minder dan duizend exemplaren en biedt mogelijkheden voor het op maat maken van direct mail, veranderlijke informatie en publicaties die regelmatig worden bijgewerkt, zoals nieuwsbrieven. Individueel drukwerk of drukwerk op verzoek zijn een groeiende handel, die het mogelijk maakt boeken met een kleine oplage, verschillende paginahoofden en bindwijzen te realiseren.

Tot de gebruikers horen dienstverleningsbureaus die online en op verzoek werken, drukkerijen die met losse vellen of rollen papier werken, zeldzame, fabrikanten van (uithang)borden, enzovoort. Door met een nieuwere technologie te werken, verklein je de foutmarges in de productiefasen.

• **CMYK en resolutie** Meerkleurendrukwerk moet worden aangeleverd als CMYK-bestand. Voor beelden in kleuren, duistone en grayscale wordt het bestformaat gereproduceerd en de resolutie van het digitale bestand moet een dubbele aantal lines per inch (lpi) hebben. De standaard voor druk met hoge resolutie is 300lpi.

Inkt versus toner

Bij digitaal drukken dringt de toner niet door tot het papier, zoals gewone inkt wel doet, maar vormt hij een dunne laag op het oppervlak. Ontwerpers en drukkers zijn het erover eens dat digitaal gedrukte kleur iets meer 'verzadigd' kan lijken. Dat komt doordat het papier minder licht absorbeert als de inkt 'doordringt' zoals bij traditioneel gedrukt werk. Het hoeft overigens niet erg te zijn, want wat een drukker 'meer verzadigd' noemt, kan een klant 'levendiger' vinden. Bepaalde aanpassingen altijd om te zorgen dat het bedoelde resultaat behaald wordt. Sommige nieuwere drukpersen maken gebruik van een combinatie van toner en inkt om nauwkeurigere kleuren te bereiken.

Digitale tonerprinters staan bekend om hun grote kleurvlakken vol strepen en vlekken. Als een ontwerp een paar vierkante centimeters of meer in één kleur moet krijgen, kun je het best een subtiel patroon in die vlakken aanbrengen om de kans op vlekken te verkleinen. Vraag bij twijfel of de drukker wat voorbeelden maakt, zodat je zelf kunt zien wat wel of niet werkt.

Tijd

Digitaal drukken is onverschaanbaar als het gaat om de productietijd. De drukpersen hoeven immers niet bij elke klus geprepareerd en schoongemaakt te worden. Sommige offsetdrukkerijen bieden nu kortere druktijden omdat ze technieken toepassen als combinatiedruk of in

ploegdiensten werken. Bij Newspaper Club wordt bijvoorbeeld litho- en digitale druk uitgevoerd op bepaalde dagen en een specifieke leverij, wat de kosten drukt.

Op maat

Voor drukwerk waarin variabele gegevens op basis van databases moeten komen, is digitaal drukken de zinnigste manier om marketingmateriaal, direct mail, nieuwsbrieven enzovoort op maat te maken.

• Verschillende formaten

Zolang je met bestanden in CMYK-reeds werkt, kun je alle projecten digitaal drukken. Je kunt op verschillende formaten drukken, bijvoorbeeld met groot formaat-drukpersen die enorme oppervlakten kunnen drukken zoals posters en vlaggen.

• Complete systemen

Digitale desktopprinters zijn ideaal om documenten te printen die de klant moet goedkeuren. Een inkjet- of laserprinter kan je ook helpen om je werk tussenaf te controleren en de druk-effecten te simuleren.

• Pc-printers

Digitale pc-printers zijn onmisbaar voor het afdrukken van ontwerpschetsen die klanten kunnen goedkeuren. Een inkjet- of laserprinter van goede kwaliteit is onmisbaar en kan je ook helpen om de voortgang van je werk te beoordelen en je bedoelde druk-effecten te controleren.

Digitaal of offset?

- **Hoeveelheid** Digitaal drukken kan voor producties met een kleine oplage erg rendabel zijn; grotere hoeveelheden zijn vaak goedkoper als je ze offset laat drukken. Vastregel is: voor meer dan duizend exemplaren ga je naar de offsetdrukker.
- **Kleur** Digitale drukpersen lijken op de vierkleurenprinter die je wellicht thuis hebt staan, maar ze zijn groter. Voor drukwerk in één of twee kleuren is offsetdrukken waarschijnlijk een goedkopere oplossing. Als er Pantonekleuren nodig zijn, is traditionele offset de enige manier. Digitale productie kan echter zuiniger en sneller zijn als het gaat om vierkleurendrukwerk.
- **Papier en afwerking** Speciaal papier, speciale afwerkingen, oppervlakten en unieke formaat-opties nemen jaarlijks toe in de digitale drukkerij, maar offsetdrukken is nog altijd flexibeler omdat het een groter papierformaat aankan (digitale printers verwerken alleen vellen van 30x45 cm, offset kan formaten tot 100x70 cm aan).
- **Drukproeven** Digitaal levert een nauwkeurige drukproef op: een exact voorbeeld van het uiteindelijke resultaat, op hetzelfde papier en volgens hetzelfde proces. In offsetdrukkerijen worden de drukproeven over het algemeen ook digitaal gemaakt.

WOORDENLIJST

Combinatiedruk: veel verschillende opdrachten op één groot vel drukken.

Digitale drukpers: automatische, directe overbrenging van een digitaal bestand op papier, zonder gebruik van drukplaten.

Ploegdienst: drukpersen die dag en nacht laten doorstaan.

Strepen: reeks kleine of donkere strepen die over een egal gekleurd vlak lopen.

